

**LIETUVOS BANKAS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2023-06-30 Nr. 429-397
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2023 m. sausio 20 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu susidūrė pareiškėjo valdoma transporto priemonė „Opel Signum“ ir automobilis „BMW 120“, kurio valdytojų civilinė atsakomybė buvo apdrausta draudiko (toliau – Įvykis). Automobilio „BMW 120“ valdytojas eismo įvykio deklaracijoje patvirtino prisiimantis atsakomybę už kilusį eismo įvykį.

Transporto priemonės „BMW 120“ valdytojas Įvykio dieną draudikui pateikė paaiškinimus apie Įvykio aplinkybes, nurodydamas, kad atsakomybės už Įvykio kilimą faktą eismo įvykio deklaracijoje patvirtino klaidingai. Minėtos transporto priemonės vairuotojas draudikui nurodė: „važiavau paskui automobilį, kuris atliko manevrą į priešpriešinę eismo juostą ir važiuodamas nepraleido manęs ir suko į dešinėje esantį privatų kiemą. Kadangi tas automobilis persirikiavo į priešpriešinę eismo juostą, aš galvojau jis ten sustos, bet staiga pasuko į dešinę ir nespėjau paspausti stabdžių.“

Draudikas, įvertinęs abiejų Įvykio dalyvių paaiškinimus apie Įvykį, eismo įvykio deklaracijoje nubraižytą automobilių susidūrimo schemą, po Įvykio abiejų automobilių vairuotojų darytas automobilių sugadinimų nuotraukas, taip pat duomenis apie Įvykio vietą, priėmė sprendimą, kad už Įvykio kilimą yra atsakingi abu Įvykio dalyviai.

Draudikas nurodė, kad, naudodamasis kompiuterine programa „Audatex“, apskaičiavo transporto priemonės „Opel Signum“ remonto išlaidas (su PVM) – 2 204,22 Eur, ir, vadovaudamasis analogiškų automobilių rinkos kainų tyrimu, nustatė, kad pareiškėjo valdyto automobilio rinkos vertė prieš Įvykį buvo 2 750 Eur. Draudikas priėmė sprendimą, kad automobilio remontas yra netikslingas, nes jo remonto išlaidos viršijo 75 proc. automobilio rinkos vertės.

Draudikas aukciono būdu nustatė automobilio „Opel Signum“ 573 Eur likutinę vertę ir draudimo išmoką apskaičiavo pagal automobilio „Opel Signum“ rinkos vertės (2 750 Eur) ir likutinės vertės (573 Eur) skirtumą, apskaičiuota draudimo išmoka – 2 177 Eur. Draudimo išmoka dėl Įvykio dalyvių abipusės kaltės buvo sumažinta 50 proc. ir pareiškėjui buvo išmokėta 1 088,50 Eur draudimo išmoka.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu dėl Įvykio dalyvių abipusės kaltės, draudikui pateiktoje pretenzijoje ir kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad prieš Įvykį jis „nuo kelio vidurio suko į dešinėje pusėje esantį kiemą“. Pareiškėjas pabrėžė, kad visą laiką rodė posūkio signalą, be to, automobilio „BMW“ vairuotojas nesilaikė saugaus atstumo ir greičio reikalavimų. Pareiškėjas pabrėžė, kad, Įvykus Įvykiui, automobilio „BMW 120“ vairuotojas pareiškėjui nurodė, kad jis „pervažiavo per didelę balą“. Pareiškėjo nuomone, vanduo galėjo „blokuoti matomumą“ ir dėl šios priežasties automobilio „BMW 120“ vairuotojas galėjo netinkamai įvertinti eismo situaciją.

Pareiškėjas taip pat pabrėžė, kad „BMW 120“ vairuotojo „manymas, jog stosiu kairėje pusėje esančiame kelkraštyje yra klaidingas, nes toje vietoje nėra jokio įvažiavimo/įėjimo į gyvenamąjį namą ar kiemą“. Taip pat pareiškėjas nurodė, kad „kelkraštis yra prižiūrimas, auga žolė ir logiškai maštant, transporto priemonės ten stovėti/sustoti negali“. Pareiškėjas taip pat

nurodė, kad eismo įvykio deklaracijoje nubraižyta automobilių susidūrimo schema nėra tiksli, nes „sukau ne nuo kelkraščio, o vidurio ir jokio lenkimo manevro iš mano pusės nebuvo“.

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti 3 100 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio transporto priemonei „Opel Signum“ padarytą žalą.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad įvykyje dalyvavusių transporto priemonių sugadinimų pobūdis patvirtino, kad už įvykio kilimą yra atsakingi abu įvykio dalyviai. Draudikas pabrėžė, kad eismo įvykio deklaracija yra tik vienas iš įrodymų, siekiant nustatyti apdrausitojo atsakomybės už įvykio kilimą aplinkybes. Draudikas nurodė, kad, priimdamas sprendimą dėl įvykio dalyvių abipusės kaltės, vadovavosi visais įvykio administravimo metu surinktais įrodymais.

Be to, draudikas atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjo, kaip transporto priemonės „Opel Signum“ valdytojo, civilinę atsakomybę apdraudusi draudimo įmonė ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ draudikui 2023 m. vasario 17 d. raštu patvirtino, kad, šios draudimo įmonės vertinimu, už įvykio kilimą atsakingas ir pareiškėjas.

Draudikas papildomai nurodė, kad pareiškėjas neginčijo draudiko apskaičiuoto 2 177 Eur nuostolio dėl transporto priemonės „Opel Signum“ sunaikinimo dydžio ir draudikui nepateikė jokių įrodymų, kurie pagrįstų, jog draudimo išmoka turi būti 3 100 Eur. Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjas nesutiko tik su draudiko sprendimu nustatyti abipusę įvykio dalyvių kaltę.

Draudikas nurodė neturintis pagrindo keisti priimto sprendimo, kad už įvykio kilimą yra atsakingi abu įvykio dalyviai, ir tenkinti pareiškėjo reikalavimo išmokėti 50 proc. nesumažintą draudimo išmoką.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Kadangi pareiškėjas draudikui teiktoje pretenzijoje ir kreipimesi į Lietuvos banką nurodė tik tai, kad nesutinka su draudiko sprendimu dėl įvykio dalyvių abipusės kaltės, taip pat atsižvelgiant į tai, kad iki kreipimosi į Lietuvos banką nebuvo šalių ginčo dėl draudiko nustatyto nuostolio dydžio ir pareiškėjas draudikui nebuvo teikęs reikalavimo nustatyti, kad nuostoliai už sugadintą automobilį „Opel Signum“ sudaro 3 100 Eur, laikytina, kad nagrinėjamo ginčo esmė – draudiko sprendimo sumažinti draudimo išmoką 50 proc. dėl įvykio dalyvių abipusės kaltės pagrįstumo vertinimas.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko nuomone, būtina įvertinti įvykio dalyvių draudikui pateiktuose paaiškinimuose ir eismo įvykio deklaracijoje užfiksuotas įvykio aplinkybes ir draudiko pateiktų įrodymų, kuriais jis grindžia sprendimą dėl įvykio dalyvių abipusės kaltės, pagrįstumą.

Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCPD įstatymas) 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudimo išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė.

Bendrosios civilinės atsakomybės sąlygos yra neteisėta veika, atsiradusi žala, priežastinis ryšys tarp neteisėtos veikos ir žalos bei kaltė (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.246–6.249 straipsniai). Tai reiškia, kad teisė į žalos atlyginimą nukentėjęs asmuo įgyja tik tada, kai žalą patiria dėl neteisėtos kito asmens veikos (veikimo ar neveikimo).

Nagrinėjamu atveju draudikas neginčijo pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad transporto priemonės „BMW 120“ valdytojas atliko neteisėtus veiksmus. Draudikas pabrėžė, kad „BMW 120“ valdytojas pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 patvirtintų Kelių eismo taisyklių (toliau – KET) reikalavimą, nustatantį, jog vairuotojas, atsižvelgdamas į greitį, privalo laikytis tokio atstumo, kad neatsitrenktų į priekyje važiuojančią transporto priemonę, jeigu ji būtų stabdoma, taip pat palikti tokį tarpą iš šono, kad eismas būtų saugus (KET 132 punktas).

Eismo įvykio deklaracijos duomenys dėl automobilio „BMW 120“ valdytojo atsakomybės už įvykio kilimą fakto patvirtinimo pagrindžia, kad minėtas vairuotojas, įvykus įvykiui, taip pat vertino, kad prieš įvykį jis nesilaikė KET reikalavimų. Remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad automobilio „BMW 120“ valdytojo neteisėti veiksmai yra priežastiniu ryšiu susiję su įvykio kilimu.

Tačiau draudikas, nesutikdamas su eismo įvykio deklaracijos duomenimis, kad vien tik automobilio „BMW 120“ valdytojas yra atsakingas už įvykio kilimą, nurodė, kad ir pareiškėjo neteisėti veiksmai prisidėjo prie žalos atsiradimo. Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjo veikslių neteisėtumą patvirtina KET 111 ir 112 punktų reikalavimų nesilaikymas prieš įvykį.

KET 111 ir 112 punktuose nustatyta, kad prieš sukdamas į dešinę, į kairę arba apsisukdamas (išskyrus, posūkį į sankryžą, kurioje eismas vyksta ratu) vairuotojas privalo iš anksto pasitraukti prie pat važiuojamosios dalies, skirtos važiuoti ta kryptimi, atitinkamo krašto. Kai dėl savo gabaritų ar kitų priežasčių transporto priemonė negali pasukti (apsisukti) iš kraštinės padėties, sukti leidžiama ir ne nuo važiuojamosios dalies, skirtos važiuoti ta kryptimi, atitinkamo krašto, jeigu tai nesukliudys kitoms transporto priemonėms ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams.

Transporto priemonės „BMW 120“ valdytojas, siekdamas pagrįsti, kad klaidingai eismo įvykio deklaracijoje patvirtino atsakomybės už įvykio kilimą faktą, nurodė, kad įvykio vietoje netinkamai įvertino eismo įvykio situaciją. Automobilio „BMW 120“ vairuotojo vertinimu, aplinkybės, kad jo vairuojamas automobilis atsitrenkė į pareiškėjo valdyto automobilio „priekines keleivio duris“, patvirtina, kad pareiškėjo valdyta transporto priemonė sudarė kliūtį automobiliui „BMW 120“.

Vertinant šias automobilio „BMW 120“ valdytojo nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad kasacinio teismo praktikoje, pateikiant paaiškinimus dėl eismo įvykio deklaracijos įrodomosios reikšmės, konstatuojama, kad „nei eismo įvykio deklaracijos apibrėžtis, nei kitos TPVCPD įstatymo ir Kelių eismo taisyklių nuostatos nesuponuoja, jog šios deklaracijos arba ją atitinkančio dokumento tikslas būtų apibrėžti ir sutarti dėl už eismo įvykį atsakingo asmens atsakomybės ir (ar) jos sąlygų¹.“

Teismų formuojamoje praktikoje pateikiami išaiškinimai, kad „tuo atveju, kai tarp draudiko, apdraudusio transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę privalomuoju draudimu, ir draudimo išmoka turinčio teisę gauti asmens iškyla ginčas dėl draudimo išmokos dydžio nustatymo, šios aplinkybės kiekvienu konkrečiu atveju įrodinėjamos remiantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatytais įrodinėjimo taisyklėmis ir leistiniais įrodymais. Nei TPVCPD įstatymas, nei kitas įstatymas nesuteikia eismo įvykio deklaracijai ar ją atitinkančiam dokumentui didesnės įrodomosios galios, todėl, nagrinėjant tokį ginčą, turi būti įvertinti visi šalių pateikti įrodymai².“

Remiantis teismų formuojama praktika dėl eismo įvykio deklaracijos įrodomosios reikšmės, darytina išvada, kad vien eismo įvykio dalyvio atsakomybės už eismo įvykio kilimą fakto eismo įvykio deklaracijoje patvirtinimas, kai kiti įrodymai kelia abejonių dėl minėto asmens civilinės atsakomybės atsiradimo, negali būti pripažįstamas neginčijamu įrodymu, patvirtinančiu draudiko pareigą nukentėjusiam trečiajam asmeniui išmokėti draudimo išmoka, atlyginančią visas būtinausias transporto priemonės remonto išlaidas.

Vertinant prieštaraujančius įvykio dalyvių paaiškinimus apie įvykį, pažymėtina, kad iš karto po įvykio pareiškėjo draudikui pateiktuose paaiškinimuose nebuvo nurodyta pretenzijoje draudikui ir kreipimesi į Lietuvos banką nurodytų aplinkybių, kad pareiškėjas prieš įvykį darė posūkio manevrą „nuo kelio vidurio“. Minėti duomenys buvo nurodyti tik draudikui priėmus sprendimą dėl įvykio dalyvių abipusės kaltės.

Pažymėtina, kad pareiškėjas draudikui pateiktuose pirminiuose paaiškinimuose apie įvykio aplinkybes tik nurodė, kad pagal atliekamą automobilio „Opel Signum“ manevrą transporto priemonės „BMW 120“ valdytojas manė, jog šis automobilis yra statomas kairėje kelio pusėje esančiame kelkraštyje. Šios aplinkybės nepaneigia automobilio „BMW 120“ valdytojo paaiškinimų, kad prieš įvykį pareiškėjo valdoma transporto priemonė posūkio manevrą atliko nuo kairėje kelio dalyje esančio kelkraščio.

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis, 2018 m. birželio 22 d. priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-1075/2018.

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. birželio 22 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-1075/2018; Vilniaus apygardos teismo nutartis, 2020 m. sausio 10 d. priimta civilinėje byloje Nr. e2A-21-619/2020.

Taip pat pareiškėjo pretenzijoje draudikui ir kreipimesi į Lietuvos banką nurodytą aplinkybę, kad prieš įvykstant įvykiui pareiškėjo vairuojama transporto priemonė atliko posūkio manevrą „nuo kelio vidurio“, negali pagrįsti ir eismo įvykio deklaracijos duomenys. Minėtame dokumente abiejų įvykio dalyvių nubraižytoje schemoje yra pateikiami iš esmės automobilio „BMW 120“ valdytojo paaiškinimus pagrindžiantys duomenys, kad prieš įvykį pareiškėjo vairuojamas automobilis buvo priartėjęs prie kelio kairėje pusėje esančio kelkraščio.

Nors pareiškėjas, draudikui priėmus sprendimą pripažinti abipusę įvykio dalyvių kaltę, teigė, kad eismo įvykio deklaracijoje automobilių susidūrimo schema, vaizduojanti automobilių judėjimo trajektorijas iki įvykio, buvo nubraižyta klaidingai, tačiau abu įvykio dalyviai, pasirašydami eismo įvykio deklaracijos 15 laukelyje, savo parašais patvirtino, kad deklaracijoje nurodytos eismo įvykio aplinkybės (įskaitant ir automobilių susidūrimo schemos duomenis) yra tikros ir teisingos.

Pažymėtina, kad eismo įvykio deklaracijos 14 laukelyje gali būti nurodytos eismo įvykio dalyvių pastabos, tačiau pareiškėjas nenurodė jokių pastabų apie automobilių susidūrimo schemoje pateiktus klaidingus duomenis dėl automobilio „Opel Signum“ judėjimo trajektorijos prieš įvykį.

Automobilio „BMW 120“ valdytojo draudikui pateikti paaiškinimai, kad prieš įvykį automobilio „Opel Signum“ valdytojas darė posūkio manevrą nuo kairėje kelio pusėje esančio kelkraščio, yra nuoseklūs. Minėtas įvykio aplinkybes transporto priemonės „BMW 120“ valdytojas nurodė tiek pranešime apie įvykį, tiek draudiko darbuotojai pateikdamas papildomus paaiškinimus apie įvykį. Be to, kaip minėta, automobilio „BMW 120“ valdytojas nurodytas aplinkybes pagrindžia abiejų įvykio dalyvių parašais patvirtintos eismo įvykio deklaracijos duomenys.

Be to, pareiškėjo teiginiai, kad, įvykus įvykiui, automobilio „BMW 120“ valdytojas jam nurodė, jog „pervažiavo per didelę balą“, todėl vanduo galėjo „blokuoti matomumą“, buvo nurodyti tik draudikui pateiktoje pretenzijoje dėl priimto pareiškėjo netenkinančio sprendimo. Pareiškėjas nei pranešime apie įvykį, nei draudiko darbuotojai pateiktuose papildomuose paaiškinimuose apie įvykio aplinkybes šių duomenų nenurodė.

Atkreiptinas dėmesys, kad šie duomenys nebuvo nurodyti ir automobilio „BMW 120“ valdytojo iš karto po įvykio ir įvykio administravimo metu draudikui pateiktuose paaiškinimuose ir nebuvo pažymėti eismo įvykio deklaracijos pastabose. Todėl pareiškėjo nurodytos aplinkybės, kad įvykio kilimui galėjo turėti įtakos lietaus vandens pateikimas ant transporto priemonės „BMW 120“ priekinio stiklo ir dėl to minėto automobilio valdytojas galėjo netinkamai įvertinti eismo situaciją, taip pat negali būti pripažintos pagrįstomis.

Atsižvelgiant į tai ir įvertinus aplinkybę, kad iš karto po įvykio pareiškėjo pildytoje eismo įvykio deklaracijoje nurodytos aplinkybės ir draudikui pateikti pirminiai paaiškinimai apie įvykį yra pripažintini labiau pagrįstais įrodymais nei sužinojus apie pareiškėjo netenkinantį draudiko sprendimą pareiškėjo nurodyti duomenys apie klaidingą eismo įvykio deklaracijos schemą bei nurodytos naujos įvykio aplinkybės, darytina išvada, kad pareiškėjo teiginiai, kad automobilis „Opel Signum“ atliko posūkio manevrą „nuo kelio vidurio“, yra nepagrįsti įrodymais.

Nagrinėjamu atveju reikšminga aplinkybe, vertinant prieštaraujančius įvykio dalyvių paaiškinimus apie įvykio aplinkybes, yra pripažintini draudiko pateikto 2023 m. vasario 13–17 d. susirašinėjimo su pareiškėjo, kaip transporto priemonės „Opel Signum“ valdytojo, civilinę atsakomybę apdraudusia draudimo įmone ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ duomenys.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudimo įmonė ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ vertino abiejų įvykyje dalyvavusių automobilių sugadinimų pobūdį ir visus įvykio administravimo metu surinktus įrodymus. Atlikus įvykio mechanizmą patvirtinančių faktinių duomenų vertinimą, buvo priimtas draudimo įmonės ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ sprendimas, kad už įvykio kilimą yra atsakingi abu įvykio dalyviai.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes apie įvykio dalyvių prieštaraujančių paaiškinimų pagrįstumą ir vadovaujantis eismo įvykio deklaracijoje nurodytų duomenų vertinimu, darytina išvada, kad šie duomenys neprieštarauja draudiko nurodytiems paaiškinimams dėl įvykio dalyvių abipusės kaltės.

Pažymėtina, kad draudikas, siekdamas pagrįsti paaiškinimų apie įvykio dalyvių abipusę kaltę, pateikė draudiko eksperto parengtą Ekspertinę išvadą.

Ekspertinėje išvadoje konstatuojama, kad, atlikus automobilių sugadinimų ekspertinį vertinimą, nustatyta, kad įvykio metu buvo padaryti automobilio „Opel Signum“ „priekinio dešinės pusės sparno, priekinių dešinės pusės durų ir galinių dešinės pusės durų, dešinės pusės

slenksčio apdailos, saugos pagalvių sugadinimai. Matoma kontakto pradžia – priekinis dešinės pusės sparnas, kontakto pabaiga – galinių dešinės pusės durų įlenkimas prie priekinių dešinės pusės durų. Iš turimų nuotraukų matoma, kad smūgio pradžia buvo į priekinį dešinės pusės sparną ir priekines dešines duris, smūgio pabaiga – galinių dešinės pusės durų priekinę dalį. Smūgis buvo į dešinės pusės šoną, o ne galinę dalį. Automobilis turėjo būti smūgio metu jau įstrižai važiuojimo krypties.“

Vertinant automobilio „BMW 120“ sugadinimus, pabrėžiama, kad „kontakto vieta – priekinis kairės pusės sparnas, priekinis kairės pusės ratas, priekinis kairės pusės žibintas, priekinis bamperis iš kairės pusės bei priekinis dešinės ratlankis. Smūgis buvo į priekinį kairės pusės kampą. Taip pat sugadintas priekinis dešinės pusės ratlankis, buvo užvažiuota ant bordiūro. Iš nuotraukų matosi, kad automobilio „BMW 120“ pagrindinis smūgis buvo į kairįjį kampą.“

Ekspertinėje išvadoje taip pat pateikiami paaiškinimai apie įvykio vietą, nurodant, kad, pamatavus važiuojamosios dalies plotį, nustatyta, kad jis yra 5 metrai. Atsižvelgiant į tai, Ekspertinėje išvadoje konstatuojama, kad „įvertinus automobilių pločius t. y. automobilio „Opel signum“ – 1,798 m., automobilio „BMW 120“ – 1,751 m. pagal jų techninius duomenis, tikėtina, kad transporto priemonė „Opel signum“ važiuojo ne kelio viduriu, o arčiau kairiojo krašto. Važiuojant kelio viduriu būtų likęs iš šonų laisvas kelio plotis apie 1,6 metro, kadangi automobilio „BMW 120“ plotis yra 1,75 m., tai jis negalėtų kliudyti transporto priemonės „Opel signum“ priekinio dešinės pusės sparno ir priekinių dešinės pusės durų bei galinės dešinės pusės durų, o būtų kliudęs automobilio „Opel signum“ galinį bamperį ir galinį sparną. Įvažiuojant į kiemą yra 3 metrų, šio pločio užtenka įvažiuoti automobiliui „Opel signum“ į kiemą. Transporto priemonė „Opel signum“ galėjo sulėtinti greitį iki minimalaus ir įvažiuoti į kiemą, prieš sukant, pasitraukus arčiau dešinio krašto. Būtinybės sukti iš kelio vidurio ar pasitraukus arčiau kairiojo krašto nebuvo.“

Įvertinus ekspertinio tyrimo metu nustatytus duomenis, Ekspertinėje išvadoje konstatuojama, kad abu įvykio dalyviai pažeidė KET reikalavimus ir tai techniniu požiūriu lėmė įvykio kilimą. Draudiko eksperto vertinimu, už įvykio kilimą abu įvykio dalyviai yra vienodai atsakingi ir pareiškėjo valdytai transporto priemonei padarytą žalą atlyginanti draudimo išmoka yra mažintina 50 proc.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštarauja, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs. Taip pat, jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktą įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.³

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad Ekspertinė išvada buvo parengta, vadovaujantis draudiko surinktais dokumentais. Ekspertinėje išvadoje buvo įvertinti abiejų įvykio dalyvių prieštaraujantys paaiškinimai apie įvykio aplinkybes, taip pat eismo įvykio deklaracijos duomenys, automobilių sugadinimų ir įvykio vietos nuotraukos.

Draudiko ekspertas išsamiai vertino įvykio dalyvių nurodytą įvykio situaciją, siekdamas nustatyti automobilių judėjimo kryptis iki susidūrimo ir pagal automobilių sugadinimų pobūdį įvertinti įvykio dalyvių draudikui pateiktuose paaiškinimuose ir eismo įvykio deklaracijoje nurodytus duomenis. Todėl Ekspertinės išvados duomenys neprieštarauja įvykio metu surinktiems įrodymams.

Ekspertinę išvadą parengęs specialistas turi specialių žinių, reikalingų eismo įvykio aplinkybėms iširti. Tai yra nuolatinė ir įprasta jo veiklos dalis. Objektivių duomenų, leidžiančių abejoti draudiko Ekspertinės išvados, pagrindžiančios abiejų įvykio dalyvių atsakomybę už įvykio kilimą, pagrįstumu, Lietuvos bankui nebuvo pateikta. Be to, draudiko eksperto pateiktą įvykio

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

mechanizmo ir Įvykio dalyvių atsakomybės už Įvykio kilimą vertinimą patvirtina pareiškėjo civilinę atsakomybę apdraudusios draudimo įmonės vertinimas.

Remiantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas dėl Įvykio išmokėti 50 proc. nesumažintą draudimo išmoką yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis